

چند سالی می‌شود که دانشگاه آزاد در یک ابتسکار جدید، سلسله‌نشست‌هایی را ویژه «دهه مکتب مقاومت» برگزار می‌کند. دهه‌ای که از نهم دی ماه مصادف با حماسه ۹ دی آغاز و با سالگرد قیام ۱۹ دی مردم قم نیز تمام می‌شود. این نشست‌های علمی-تبیینی در همین بازه زمانی توسط مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی (ره) و انقلاب اسلامی برگزار می‌شود. در اولین نشست از سلسله‌نشست‌های گرامیداشت دهه مکتب مقاومت حبیب‌اله گل محمدی، رئیس مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی (ره) گفت: «تاریخ انقلاب اسلامی دردی ماه ثبت‌کننده رخدادهای مهم و تاریخ‌سازی است که اثرات آن‌ها برای سال‌های پس

در آستانه تصاعد بحران ها نیاز به همبستگی و مقاومت داریم

اولین نشست از سلسله‌نشست‌های گرامیداشت دهه مکتب مقاومت روز یکشنبه ۹ دی با سخنرانی ابراهیم متقی، رئیس دانشکده حقوق و علوم سیاسی دانشگاه تهران با عنوان جنوب جهانی و راهبردهستهای و آینده مقاومت و با حضور اساتید درس اندیشه‌های امامین انقلاب اسلامی و وصیت‌نامه حضرت امام خمینی (ره) به‌صورت حضوری و مجازی برگزار شد. مشروح آن را در ادامه می‌خوانید.
مفهوم جنوب جهانی یک دهه در ادبیات سیاسی و بین‌المللی رایج بوده است و جایگاه کشورهایی همانند ایران در حوزه جنوب جهانی قرار دارد. در کتاب‌های درسی، جهان را تقسیم کرده بودند به شمال و جنوب. جهان دوگانه‌ای بود از مرکز و پیرامون. نظریه مرکز-پیرامون نهایتاً توسط والرشتاین کامل‌یافت. در مفهوم جنوب جهانی این واقعیت وجود دارد که فضای جدیدی از تحول تکنولوژیک و اقتصادی به وجود آمده و این امر کشورهای طردشده‌ای را به وجود می‌آورد و شکل می‌دهد که برای بقای خودشان چاره‌ای جز ادغام در اقتصاد جهانی نمی‌بینند. فرانتس فانون در کتاب «دوزخیان روی زمین» ویژگی‌های فرهنگی و سیاسی و اقتصادی کشورهایایی که در جنوب جهانی اند بر می‌شمارد. او ویژگی‌های اصلی جنوب جهانی را چنین می‌خواند که از آزادی عمل برخوردارند اما محدودیت دارند. جنوب جهانی می‌تواند موقعیت خود را بازتولید کند یا خیر؟ محدودیت‌های زیادی نیز از طرف دیگران اعمال می‌شود. ایران، انقلابی و رادیکال است ولی می‌خواهد وضع موجود را تغییر دهد. از طرفی ایران تحریم شده و توسط رژیم‌های بین‌المللی با کنوانسیون‌های بین‌المللی محدود شده است. می‌توانیم بگوییم که ایران در شرایط جنوب جهانی است. ایران اگر به سلاح هسته‌ای دست پیدا کند می‌تواند موازنه قدرت را در محیط منطقه‌ای و بین‌المللی تغییر دهد. اما ایران به دلیل کمترین هسته‌ای و تهدیدات آمریکایی‌ها وارد این شرایط نشد. در برخی موضوعات تفاوتی نمی‌کند چه کسی در قدرت قرار می‌گیرد. بخش عمده‌ای از سیاست‌های خارجی آمریکا در فضای تداوم قرار داشته و ثابت است. بخشی از سیاست‌های خارجی آمریکا

«فرهیختگان» از سلسله نشست‌های «دهه مکتب مقاومت» گزارش می‌دهد

روایت استادان از آینده جریان مقاومت

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

از آن وقایع نیز یادبرجاسست. از ۹ دی تا ۱۹ دی، ۳ افتخام مهم رخ داده است. ۹ دی‌ماه روز خروش ملت ایران برای کنار گذاشتن فتنه‌ای است که در سال ۱۳۸۸ مجموعه جریانات بیرونی و داخلی علیه نظام و کشور طراحی کرده بودند. در آن روز حضور مردم در دفاع از «حاکمیت مردم» و «حاکمیت الهی» که دو رکن اساسی انقلاب اسلامی در نظام جمهوری اسلامی به شمار می‌آیند، این فتنه را خنثی کرد. «و اضافه کرد: «۹ دی درحالی رقم خورد که فتنه‌گسران داخلی با هدایتگری جریان غرب‌گرا به دنبال الفای تقلب در انتخابات بودند تا به‌زعم خویش با اتهام زنی بزرگ به نظام جمهوری اسلامی ایران حاکمیت مردم و حاکمیت الهی

در نظام اسلامی را زیر سؤال بپرند تا هویت ملی را دستخوش تغییرات اساسی ساخته و در نهایت وابسته به غرب سازند.» گل محمدی تأکید کرد: «تاریخ از این‌گونه رفتارها بسیار به خود دیده که افرادی با پیشینه‌ای به‌ظاهر انقلابی وقتی در استعلای خود قرار گرفتند با طغیانگری امیال و آرزوهای قدرت‌محوری، موجب ایجاد شکاف در جامعه و تسلط بر قدرت شدند. سران فتنه بدون توجه به استعلای خداوندی، و با رجوع به استعلای خود‌خواهی انسانی که در آن گزینه حکمرانی می‌کند و عقل در گرو استعلای انسان محور گرفتاری می‌شود، به دنبال قرار دادن جامعه در فضای آشوب و اغتشاش و قتل و غارت بودند تا به مقصود طمع‌ورزانه

تهدیدهایی که قابل مدیریت است اما نباید زمینه را برای ظهور شکاف‌های متراکم ایجاد کرد زیرا منجر به افزایش چالش‌های ما خواهد شد. جامعه همانند بدن انسان است. اگر بدن ضعیف شود و ویروس‌ها تکثیر و رشد خواهد کرد. ضعف سیستم ایمنی بدن به منزله باز کردن در زندان‌ها به روی ویروس‌هاست. جدال‌هایی که امروز هم می‌بینیم در سطح جامعه‌و در سطح مدیران، استحکام ساخت سیاسی را با چالش‌هایی روبه‌رو می‌کند. مقام‌معهظم‌بهری‌ر اهاکرام‌همی‌ی فرموند‌که موقعیت‌آقای پزشکیان‌موقبت همه است و شکست ایشان شکست همه است. لذا واقف امروزه اهمیت بسیار زیادی دارد. اگر شکاف‌ها متراکم شوند بحران‌سازند و این در حالی است که ما با آسیب‌های بین‌المللی نیز روبه‌رویم.

آنچه تا به حال ما را به لحاظ نسبی حفظ کرده است ساخت مردمی در وضعیت بقاست. امروز بیش از ۵ میلیون نفر حقوق‌بگیرند. توری می‌که در کشور است ناشی از کاهش غلظت ارزش کالا‌های مبادله‌ای است. کسی که کالایی را عرضه می‌کند به دلیل رشد قیمت‌ها به اصطلاح در شیر آب می‌بندد. تورم هم شبیه همین است. یعنی ارزش کالا‌های مبادله‌ای کاهش غلظت پیدا می‌کند. اما باز همین که این ششیر وجود دارد جای شکرش باقی است.

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

مؤلفه‌ای که امروزه در فضای کشور برقرار است و عامل بقاست دین و مذهب و ملی‌گرایی است. این دو عامل باعث بقای ساخت سیاسی کشور است. اما امروز می‌بینیم نشانه‌های مذهبی و هم ملی‌گرایی تضعیف شده است. این ادعای بنده هم ناشی از مشاهده موردی است و هم مبتنی بر پژوهش‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در باب ارزش‌ها و نگرش‌های ایرانیان است. امروزه اعتماد، خوشبینی، تعلق به کشور و حتی اعتقاد

تضعیف شده است.
با مطالعه کتاب «بیگانه» آلبر کامو به قالب‌های ذهنی یک شخص بیگانه واقف می‌شویم. برای فرد بیگانه فرقی ندارد که اعدامش کنند. پدر و مادرش را به اسارت ببرند. فرزندانش از بین برود. نوعی بی تفاوتی مبتنی بر بیگانگی برسی او و به وجود می‌آید. در این حالت فرد به خودش هم تعلق ندارد چه

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

ادعای تضعیف شدن بازدارندگی ایران بی‌معناست

تفکر یهود-صهیونیستی در ضدیتند. جهان‌بینی آنها نسبت به حرکت‌های اسلامی متفاوت با دیدگاه اسرائیل در نظم نوین منطقه‌ای است. اسرائیل از این اتفاق نه‌تنها خوشحال نیست، بلکه شدیداً احساس خطر هم می‌کند. هم اکنون تنها نظاره‌گر تحولات در سوریه است. ترکیه در حال حاضر خوشحال است که نفوذ خود را در سوریه تقویت کرده است. اما همین بلایی که قرار است سر اسرائیل بیاید، سر ترک‌ها نیز خواهد آمد. ترک‌ها همواره گله می‌کردند که ما نیروی نیابتی جدی در منطقه نداریم و تحریرالشام را علم کردند. عواقب این اتفاق برای ترک‌ها بسیار زیاد خواهد بود. بی‌شک بین گروه‌های تروریستی فاتح دمشق در چگونگی تقسیم قدرت و هدایت حکمرانی تضاد ایجاد خواهد شد و سناریوهای ششورشی بین گروهی، جنگ داخلی و تجزیه کشور هرچند به صورت غیررسمی کاملاً قابل پیش‌بینی است و هزینه‌های ناامنی و بی‌ثباتی مسویری راژ ترکیه خواهد داد. به همین شکل، بی‌ثباتی ناامنی در سوریه و درگیری‌های داخلی به ضرر منافع آمریکا در منطقه خواهد بود. در ماه‌های آینده درگیری‌های درون ساختار قدرت به وجود خواهد آمد. اسد صاحب یک حکومت با ساختار کلاسیک حزبی، نظام امنیتی و ارتش و با نهاد‌های سیاسی و اجتماعی بود. تحریرالشام همانند طالبان در افغانستان است که سال‌ها جنگیدند اما نمی‌توانند حکومت بسازند. گروه تحریرالشام پس از اینکه حکومت ایجاد کند، مجبور است با ارتش ملی مسوری به کار کند. آیا سرهنگ ارتش سوریه حاضر است با یک تروریست شبه‌نظامی به عنوان فرمانده خود کار کند؟ مسلماً درگیری‌های داخلی در سوریه به وجود خواهد آمد.

در فضای عمومی این سوال مطرح است که کشورمان در سوریه این همه هزینه کرد، اما چرا به‌راحتی مسوریه را از دست داد؟ تأثیرات سقوط اسد بسر امنیت ملی ما چه خواهد بود؟ چرا جلوی ترکیه را نگرفتیم؟ اما فراتر از این پرسش‌ها، مربوط به تأثیرات سقوط اسد بر امنیت ملی ما، باید متمرکز بر این پرسش شویم که درس‌های سقوط اسد برای منافع کشورمان چیست؟ در سیاست، تصمیم‌گیری‌ها تابع زمان خود است. زمانی ایران به علت فوری بودن تهدید داعش و گروه‌های تروریستی ضد ایران لازم دید که به سرعت وارد عمل شود و به سرکوب آنها بپردازد که در زمان خود یک سیاست موفق بود. اما در روند زمان، شرایط تغییر کرد و رژیم اسد هم تحولات و اصلاحات سیاسی-اجتماعی لازم برای تثبیت حکمرانی خود بعد از سرکوب تروریست‌ها را انجام نداد. به نظر من، اسد از تورر توسط اسرائیل ترسیده بود و نگران بود که عرب‌ها به او کمک اقتصادی

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

از این مفهوم باید پذیریم که مقاومت امر تکلیفی و شرعی ماست و یک تاکتیک نیست بلکه یک راهبر است. این استراتژی برای نجات بشریت و تحقق اندیشه‌های ناب‌قرآنی است. مقاومت در چهارچوب اندیشه‌های اسلامی و راهبردی ما تعریف می‌شود و صرفاً یک تاکتیک نیست. یک مکتب و یک آرمان است. مقاومت تنها راه مبارزه باسلطه است. یک فرمول و یک فرصت است. مقاومت یک فرصت برای الگوسازی و هویت‌بخشی است. مقاومت ظرفیت مهمی برای هویت‌بخشی فردی مسلمانان است. در بحث تحولات منطقه‌ای اخیر صوربت‌جویی‌های جدیدی در غرب آسیا را

شاهد هستیم و آنچه در حال وقوع با هزینه‌های زیاد است این است که ممکن است بگوییم عراق، سوریه، افغانستان و… به این وضع درآمده‌اند، اما با این حال مشاهده می‌شود و باید پذیریم که امروز منطقه در مسیری حرکت می‌کند که صورت‌بندی‌های جدیدی شکل خواهد گرفت. معماری جدید با رویکرد قدرت‌سازی و قدرت‌یابی محور مقاومت رخ می‌نماید و قدرت‌های جدیدی در حال ظهور و بروزند. نباید قدرت چین و مشرق اروپا را نادیده بگیریم. تحولات غرب آسیا را نباید نادیده بگیریم. تلاشی در جهت تغییر ژئوپلیتیک منطقه وجود دارد. نوعی غلبه امپراتوری فلان و… این‌ها بیشتر توهم است. جهان به سمت چندقطبی شدن می‌رود

و قدرت‌طلبی خویش دست یابند و فتنه ۱۳۸۸ را رقم زند. « رئیس مرکز فرهنگی دانشگاهی امام خمینی (ره) تصریح کرد: «اما مردم ایران که همیشه در طول تاریخ در مواقع حساس و خطرآفرین با تمسک به استعلای خدامحوری خود، تصمیم سرنوشت‌ساز و درست را برای مقابله با این‌گونه جریان‌های فکری التقاطی گرفته‌اند، با پشتیبانی از آرای خود یعنی حاکمیت مردم و مشروعیت بخشیدن به حاکمیت الهی، از نظام جمهوری اسلامی در ۹ دی‌ماه ۱۳۸۸ دفاع مستحکمی کردند.» مشروح صحبت‌های مطرح‌شده سه نشست از این سلسله‌نشست‌ها را در ادامه از نظر می‌گذرانید.

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

برسد به دیگری. در این شرایط ممکن است تهدیداتی که غربی‌ها به دنبالش هستند اعمال شود و چالش‌هایی برای ساخت سیاسی اجتماعی کشور به وجود آید. بنابراین باید در وضعیت فعلی باید انسجام را حفظ کنیم. این انسجام چگونه حاصل می‌شود؟ باید تلاش کنیم شکل‌گیری تفاوت و تعارض و جدال بین گروه‌های اجتماعی کاهش یابد.

اگر مخرج یک کسر یک باشد به همه اعداد قابل تقسیم است. اگر دو باشد به ۵۰ درصد اعداد قابل تقسیم است. اگر ۳ باشد ۲۳ درصد و اگر ۱۷ باشد چه؟ امروز نیاز مند انسجامیم. زیرا تهدیدهای داخلی و خارجی متعددی وجود دارد. می‌توان گفت یک کنسرسیوم ضدامنیتی علیه ایران وجود دارد. بایستی اصول زیر را برای راهبری در نظر بگیریم. اصل اول: هویشاری اطلاعاتی و امنیتی. اصل دوم: دقت نظر در درک راهبردی. اصل سوم: کنش تعاملی. اصل چهارم: تدبیر. یعنی برای هر مسئله جدیدی باید یک حرف جدید داشته باشیم. پنجم: بصیرت؛ یعنی عقلانیت، عقلانیت و بصیرت برای زمامداران واجب است. کسانی که بصیرت دارند مانند شطرنج‌باز ماهری هستند که ۵ حرکت بعدی را نیز در نظر می‌گیرد. بقا بدون بصیرت و عقلانیت حاصل نمی‌شود. نمونه‌اش بصیرت در انجام وعده صادق ۳ استست. ثم مذاهای بعد از آن باید در نظر گرفت.

اصل ششم: اقتداریابی مرکزیت حکومت. رهبری امروز مانند نخ تسبیح است و باید اقتدار این مرکزیت حفظ شود. در وضعیت جدال فعلی لازم است به حمایت‌سازنده و نگاهراه اثباتی توجه کرد. حمایت‌سازنده کنشی است مبتنی بر طرح و برنامه و انگاره اثباتی صرفاً و یک‌کرد انتقادی نیست و رویکرد ایجادیی است. با انگاره اثباتی به‌عنوان مثال سه چالش داریم. اما راه‌حل‌هایی ارائه دهیم که چه کنیم از آن‌ها عبور کنیم. مقاومت در فضای فعلی به این معناست که باید از درون آغاز کنیم. ساخت سیاسی اجتماعی‌مان در دوره موجود نیاز به تدبیر و بصیرت و مقاومت از درون دارد. در پایان جلسه این نکته را عرض کنیم که در آستانه تصاعد بحران‌هاییم و نیاز به انسجام، همبستگی و مقاومت داریم. مقاومت و حفظ نظام سیاسی اوجب واجبات است.

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

آمریکا از رژیم اسرائیل در منطقه، در واقع به منظور تأمین منافع آمریکا در حفظ برتری تکنولوژیک در جهان به منظور حفظ هر مونی خود در سیاست جهانی است. در این مسیر، آمریکا اجازه دارد رژیم اسرائیل حتی به کشتار مردم می‌گناه در منطقه ادامه دهد.

نکته بعدی که می‌خواهم عرض کنم این است که اکنون سه دیدگاه در مورد نظم منطقه‌ای وجود دارد: نگاه اول رویکرد کشورهای عربی و حاشیه خلیج فارس در رأس آن عربستان و امارات است که تحت عنوان GCC شناسخته می‌شود. در این نگاه، سقوط اسد و کل داستان‌های جنگ‌های اکثبر و محور مقاومت با دید تردید و نگرانی و امید نگرسته می‌شود. همه این تحولات ظرفیت بروز یک موج جدید از بهار عربی را در خود دارد که ممکن است بار دیگر ساختارهای سیاسی و اجتماعی قدرت این کشورها را به چالش بکشد. تصور بفرمایید یک حکومت اسلام‌گرای افراطی در یکی از مهم‌ترین پایتخت‌های جهان عرب یعنی دمشق می‌تواند یک کابوس شبانه برای حکومت‌های محافظه‌کار منطقه باشد. نگاه دوم دیدگاه اسرائیلی است. در این نگاه، نظم نوین منطقه‌ای به سرکردگی اسرائیل بدون محور مقاومت و همکاری کشورهای عربی تشکیل شود. اما چنین نظمی با خوری زیاده‌خواهی مسررزمینی اسرائیل و نادیده گرفتن تاریخی حقوق فلسطینی‌ها و سایر اعراب، مطمئناً به تضاد بین کشورهای عربی و اسرائیل منجر می‌شود. دیدگاه سوم به نظم منطقه‌ای نگاه جمهوری اسلامی ایران از طریق تقویت و بازتعریف کارآمدی محورهای مقاومت است. ما می‌توانیم جایگاه محور مقاومت را بازبینی کرده و نظم ایرانی مورد نظر را همچنان برای منطقه تعریف کنیم. این سوال مهم مطرح است که آیا نیروهای مقاومت مثل مسابق قدرت بازدارندگی برای ایران دارند یا خیر؟ آنها حتماً دارند، اما به نظر ما ایران باید خط اصلی بازدارندگی را در مقاومت ملی مرزهای قابل دفاع خود تعریف کرده و امتداد آن را به خارج از مرزها سوق دهد.

درنهایت، منازعه اصلی در منطقه بین ایران و آمریکا‌ست. اسرائیل بدون حمایت از آمریکا اجرت نمی‌کند وارد این حوزه‌ها شود. تاریخ نشان داده است اسرائیل با حمایت‌های غربی قدرت منطقه‌ای دارد. کنش‌های سنختگیرانه دارد. این خود منطق ژئواستراتژیک خاص خود را دارد. از طرف دیگر، ایران و آمریکا زمانی باید وارد مذاکره شوند که نوعی برابری سیاسی بین آنها وجود داشته‌باشد. تجربه نشان داده است دولت‌های تمدنی همچون ایران از مواضع ملی خود عقب‌نشینی نمی‌کنند، چون صاحب قدرت ژئوپلیتیک، تاریخ، هویت، ایدئولوژی و… هستند.

دکتر سید علی خامنه‌ای، رهبر جمهوری اسلامی ایران

و این نوع نگاه‌ها به جایی نمی‌رسد. نظام تک‌قطبی تلاش می‌کند برای حفظ آن ایجاد بحران و غائله‌آفرینی در منطقه کند. اما باید پذیریم که این روند تغییرات جهانی در حال انجام است و بحران‌آفرینی صرفاً برای فرار یا تأخیر انداختن در این روند است. شواهد و قرانن زیادی مؤید این است که روند تغییرات جهانی در حال وقوع است. بازگشای جبهه‌های جدیدی را ممکن است در برخی نقاط شاهد باشیم. اگر آن نگاه جامع و کاسمل و هم‌افزا و قطب‌های نوظهور به خودی در کنار هم قرار بگیرند، سرعت تحولات بیشتر خواهد شد. این تحول جهانی و منطقه‌ای راه خود را خواهد رفت و بسیار خاص و ویژه است.